

IV

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTA INFORMĀCIJA

PADOME

ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāns 2009.–2012. gadam

(2008/C 326/09)

Ievads

Aizliegtās narkotikas ir nozīmīga Eiropas iedzīvotāju problēma un rada nopietnus draudus Eiropas sabiedrības drošībai un veselībai, kā arī dzīves apstākļiem visā pasaulē.

Eiropadome 2004. gada decembrī vienbalsīgi apstiprināja ES Narkomānijas apkarošanas stratēģiju 2005.–2012. gadam ⁽¹⁾, kuras mērķis ir panākt augstu aizsardzības, labklājības un sociālās kohēzijas līmeni, novēršot un samazinot narkotiku lietošanu.

Stratēģijas pieņemšana vien jau deva skaidru signālu, ka politiskās bažas par narkotikām visā Eiropas Savienībā ir lielākas par dalībvalstu starpā pastāvošajām atšķirībām attiecībā uz pieeju. Stratēģija, ko īstenoja divos secīgos ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plānos, apstiprināja, ka visas dalībvalstis piekrīt vienādam pamatprincipu kopumam: būtu jābūt saskaņotai pieejai, kā samazināt narkotiku piegādi un pieprasījumu, kura pirmkārt un galvenokārt balstās uz ES likumu pamatprincipiem un no visiem aspektiem aizstāv Savienības pamatvērtības — cilvēka cieņas neaizskaramību, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, solidaritāti, tiesiskuma un cilvēktiesību ievērošanu. Stratēģijas un tās rīcības plāna mērķis ir sargāt un uzlabot sabiedrības un individu labklājību, rūpēties par sabiedrības veselību, nodrošināt augstu sabiedrības drošības līmeni. Tas būtu jāpapildina ar horizontāliem pasākumiem, kuros narkotiku apkarošanas politika balstās uz ticamiem datiem par problēmas būtību un apmēru, un arvien vairāk — pārrobežu līmenī — uz koordināciju un sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, kā arī darbībām to labā. Stratēģija un tās rīcības plāns balstīts arī uz attiecīgām ANO konvencijām, kas ir galvenie juridiskie dokumenti, kuri pieņemti pasaules mēroga narkotiku problēmas risināšanai.

Narkomānijas apkarošanas stratēģija arī veido divu secīgu četru gadu rīcības plānu sistēmu. Pirmajā **rīcības plānā (2005.–2008. gadam)** ⁽²⁾ bija paredzēti vairāk nekā 80 pasākumi, lai palīdzētu saskaņot valdības iejaukšanās galvenās jomas nelegālo narkotiku apkarošanā, ietverot sabiedrības veselību, tiesībsardzību, muitu, krimināltiesības un ārējās attiecības. Lai gan īstenošana bieži vien ir dalībvalstu pienākums, Komisija aktīvi iesaistās notiekošā darba veicināšanā un novērtēšanā papildus tādu narkotiku apkarošanas jomas tiesību aktu pārraudzībai kā Padomes Pamatlēmums 2004/757/TI par nelegālo narkotiku tirdzniecību, par kuru Komisija ziņos 2009. gada vidū. Turklāt, vadoties pēc pēdējo četru gadu laikā gūtās pieredzes, Komisija tagad ierosina otru rīcības plānu (2009.–2012. gadam), kas Padomei jāapstiprina.

Kas līdz šim ir sasniegts ar pašreizējo narkomānijas apkarošanas rīcības plānu?

Pašreizējā plānā kā galvenais mērķis ir noteikts:

'... ievērojami samazināt narkotiku izplatību iedzīvotāju vidū un mazināt sociālo postu un kaitējumu veselībai, ko izraisa nelegālo narkotiku lietošana un tirdzniecība.

⁽¹⁾ 15074/04 CORDROGUE 77 SAN 187 ENFOPOL 187 RELEX 564.

⁽²⁾ OVC 168, 8.7.2005., 1. lpp.

Novērtējuma ziņojums ⁽¹⁾ ir Komisijas, dalībvalstu, Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra (ENNUC), Eiropola un Pilsoniskās sabiedrības forumā pārstāvēto Eiropas NVO tīklu kopīga darba rezultāts. Tas ir šobrīd visplašākais novērtējums par ES politikas īstenošanu narkotiku jomā, un tajā norādīts, ka pašreizējā plāna mērķi ir daļēji sasniegti:

- Narkotiku lietošana ES vēl joprojām notiek lielos apmēros. Pieejamie dati liecina, ka heroīna, kanabisa un sintētisko narkotiku lietošana ir stabilizējusies vai samazinās, bet kokaīna lietošana vairākās dalībvalstīs palielinās. Tiek lēsts, ka tādu cilvēku kopskaits ES, kas ir lietojuši narkotikas ("dzīves laikā"), ir ap 70 miljoniem — tādi, kas lietojuši marihuānu, vismaz 12 miljoni cilvēku — kokaīnu, ap 9,5 miljoniem — ekstazī un ap 11 miljoniem cilvēku — amfetamīnus, un ir zināms, ka vismaz pusmiljons cilvēku saņem aizstājējterapiju tādām narkotikām kā heroīns. ⁽²⁾
- Kaut gan nav iemesla pašapmierinātībai, pieejamie dati par salīdzināmām valstīm citur pasaulē norāda, ka marihuāna, kokaīna un amfetamīnu patēriņš ES ir krietni zemāks nekā, piemēram, ASV. Tas pats attiecas uz reģistrētiem HIV infekciju gadījumiem, kas saistīti ar intravenozo narkotiku lietošanu.
- Novērtējums arī parāda, ka dalībvalstu politikā narkotiku jomā notiek konverģence, un ir tendence izmantot rīcības plānus politikas atbalstam.
- Pierādījumi līdz šim liecina, ka ES spēj veiksmīgi vismaz iegrožot sarežģīto sociālo parādību — sabiedrībā plaši izplatīto narkotisko vielu lietošanu un pārmērīgu lietošanu, un ka tā arvien vairāk velta galveno uzmanību pasākumiem, lai pievērstos postam, ko narkotikas nodara personām un sabiedrībai. Svarīgi pieminēt, ka ES to ir izdarījusi, neskatoties uz to, ka pārskata periodā pasaules nelegālā opiātu ražošana strauji palielinājās un ES kļuva par mērķi nepieredzēti lielai kokaīna daudzuma ievešanai. Ņemot vērā šādu krasi pieaugušu piedāvājumu, ES panākumi problēmas risināšanā ir vērtējami daudz pozitīvāk.
- Starptautiskās sadarbības ziņā ES nostājas starptautiskajos forumos narkotiku jomā, piemēram, ANO Narkotisko vielu komisijā (CND), pašreiz tiek labāk koordinētas. Turklāt ES integrētā un līdzsvarotā pieeja narkotiku jautājumiem arvien vairāk kalpo kā paraugs citām valstīm visā pasaulē.

Pašreizējais rīcības plāns (2005.–2008. gads) ir vērienīgs pasākums. Kaut gan daudzās jomās ir gūti panākumi, ir konstatēti arī trūkumi.

Vairākās jomās joprojām saglabājas politikas saskaņošanas problēmas, un pat ja informācijas kvalitāte par ES situāciju attiecībā uz narkotiku lietošanu, narkomānijas profilaksi un ārstēšanu ir pastāvīgi uzlabojusies, zināšanas joprojām ir nepilnīgas: pastāvīgi trūkst ticamu datu par narkotiku piedāvājumu, kā arī par tādas palīdzības apjomu un rezultātiem, ko trešām valstīm sniedz saistībā ar narkotiku apkarošanu.

Kā palielināt visas sabiedrības apņemšanos samazināt narkotiku lietošanu

Ir skaidrs, ka ES jādara vairāk, lai samazinātu narkotiku lietošanas izraisīto veselības, sociālo, attīstības un tautsaimniecības problēmu ietekmi. Ja miljoniem eiropiešu kādā posmā ir lietojuši narkotikas vai tās šobrīd lieto, pastāv plaša starp sabiedrisko kārtību un sabiedrības uzvedību, ko neviena sabiedrība nevar atļauties ignorēt.

Ir pierādījumi, kas norāda uz to, ka viena no (izmaksu ziņā) lietderīgākajām pieejām narkotiku lietošanas jautājuma risināšanai ir narkomānijas novēršanas, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un tiesībsardzības jomā iesaistīto valsts dienestu kopīga sadarbība partnerībā ar brīvprātīgo organizācijām un pakalpojumu sniedzējiem. Citiem vārdiem — alianse starp iedzīvotājiem un iestādēm, ko tie radījuši un kas radītas to labā.

Ir laiks Eiropas iedzīvotājus izvirzīt šīs jomas politikas uzmanības centrā un panākt lielāku Eiropas iedzīvotāju iesaistīšanos. Kā pirmo soli 2006. gadā Komisija palīdzēja izveidot Eiropas Pilsoniskās sabiedrības forumu narkomānijas jautājumos. Lai atbalstītu ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna īstenošanu, Komisija turpmākā rīcības plāna darbības laikā apsvērs veidus, kā mobilizēt visus, kas vēlas piedalīties, oficiāli apņemoties darīt visu nepieciešamo savā līmenī un ar sev pieejamajiem līdzekļiem, lai samazinātu kaitējumu, ko cilvēkiem nodara narkotikas. Lai šo jautājumu attīstītu, ir ierosinājums formulēt "Eiropas aliansi narkomānijas jomā", kuras mērķis ir mobilizēt plašus pilsoniskas sabiedrības struktūru slāņus, kas aktīvi darbojas gan narkotiku jomā, gan ārpus tās.

⁽¹⁾ Komisijas dienestu darba dokuments — ziņojums par ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna (2005–2008) galīgo novērtējumu (dok. 13407/08 ADD 3).

⁽²⁾ ENNUC 2007. gada pārskats.

Ceļā uz jaunu Narkomānijas apkarošanas rīcības plānu 2009.–2012. gadam

ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijā analizēta sarežģīta parādība, kurai nepieciešama ilgtermiņa pieeja, lai īstenotu pārmaiņas. Tās pamatā ir narkomānijas apkarošanas politikas divas galvenās dimensijas — *narkotiku pieprasījuma samazināšana* un *narkotiku piedāvājuma samazināšana*, ko papildina trīs pārnozaru tēmas — *koordinācija, starptautiskā sadarbība un informācija, pētniecība un novērtēšana*.

Stratēģijas atbalstam Komisija ierosina jaunu Narkomānijas apkarošanas rīcības plānu (2009.–2012. gadam), kura pamatā ir pašreizējā sistēma, kā arī pēdējo četru laikā gūtā pieredze. Pienācīgi ņemot vērā valsts tiesību aktus, tajā noteiktas šādas prioritātes:

1. Uzlabot koordināciju, sadarbību un palielināt sabiedrības informētību

Koordināciju un sadarbību narkotiku jomā var stiprināt gan Eiropas, gan valsts līmenī, lai narkotiku politika kļūtu svarīga gan profesionālās nozarēs, gan pilsoniskajai sabiedrībai, tajā pašā laikā ļaujot šīm struktūrām sniegt informāciju par rezultātiem, lai to pieņemtie lēmumi būtu skaidri.

2. Narkotiku pieprasījuma samazināšana

Jāturpina uzlabot tādu pasākumu efektivitāti, ko izmanto, lai mazinātu narkotiku lietošanu un narkomānijas sekas, uzlabojot pieprasījuma mazināšanas intervenču, t.i., profilakses, ārstēšanas un kaitējuma mazināšanas dienestu pieejamību, kvalitāti un efektivitāti. Tas ietver īpašas uzmanības pievēršanu neaizsargātajām grupām un vairāku narkotiku vienlaicīgas lietošanas (kombinēta nelegālo un legālo vielu, tostarp alkohola, gaistošu vielu un tabakas, lietošana) novēršanu.

3. Narkotiku piedāvājuma samazināšana

Mums ir nepieciešama efektīvāka tiesībsardzība ES līmenī, lai apkarotu narkotiku ražošanu un nelegālo tirdzniecību, pilnā mērā izmantojot Eiropola un citu ES struktūru kapacitāti. Darbības būtu jābalsta uz pieeju, kuras pamatā ir izlūkdati un kurā sistemātiski galveno uzmanību vērš uz piegādātājiem, kas rada vislielāko kaitējumu vai visnopietnāko apdraudējumu. Darbs, ko pašreiz veic, lai stiprinātu dažādu ES TI vienību izmantoto datu saiknes un saskaņotību, būs vajadzīgs minēto darbību atbalstam. Būtu jāatbalsta saskaņotākas darbības, izmantojot reģionālās drošības struktūras. Jaunās platformas būtu jāizveido tā, lai tās nepārklātos ar pastāvošajām struktūrām un būtu savietojamas ar tām.

4. Starptautiskās sadarbības uzlabošana

ES efektivitātei, kas ir pasaules galvenā līdzekļu devēja, meklējot ilgtspējīgus risinājumus pret pasaules mēroga narkotiku problēmu, nāktu par labu valstu un Kopienas politikas labāka koordinācija. Šajā sakarā jau esam gatavi pastiprināti iesaistīties starptautiskajā sadarbībā, tajā pašā laikā atkārtoti apstiprinot, ka efektīvai narkotiku kontrolei jābalstās uz "līdzsvarotas pieejas" koncepciju, uzsverot, ka nelikumīga narkotiku audzēšana ir būtiska komponente narkotiku piegādē.

5. Problēmas izpratnes uzlabošana

Mums ir jāuzlabo zināšanas par visiem narkotiku lietošanas aspektiem, izmantojot vairāk un labāk koordinētu pētniecību un informāciju, tostarp datus par noziegumiem, kas saistīti ar narkotikām, un par to, kā darbojas nelegālo narkotiku piedāvājuma tirgus.

Turpmāk minētais rīcības plāns ir iecerēts kā struktūra, lai īstenotu šīs prioritātes un vajadzības gadījumā piešķirtu Eiropas dimensiju.

I. KOORDINĀCIJA

Galvenā prioritāte: efektīvāka politikas izstrāde un īstenošana

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgais	Rādītāji	Izvērtējuma rīki
1. Nodrošināt, ka valstu politikā un ES pieejā trešām valstīm, kā arī starptautiskajos forumos, ir atspoguļota līdzsvarota un integrēta pieeja	1. Dalībvalstis un ES iestādes efektīvi koordinē narkomānijas apkarošanas politiku, lai atspoguļotu ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas 2005.–2012. gadam un šā rīcības plāna mērķus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Padome	ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas un rīcības plānu mērķi ir iekļauti valstu politikā Narkomānijas apkarošanas politika ES līmenī atspoguļo Narkomānijas apkarošanas stratēģijas mērķus	Komisijas progresa ziņojums
2. Nodrošināt efektīvu koordināciju ES līmenī	2. Padomes Narkotiku jautājumu horizontālajai darba grupai (HDG), kurai Padomē ir vadības un uzraudzības pienākumi attiecībā uz narkomānijas jautājumiem, būtu jāveic iepriekšēja ES narkomānijas novēršanas politikas koordinācija. HDG būtu jānoskaidro īpašas darba jomas citās Padomes darba grupās un jācenšas efektīvi koordinēt	Pastāvīgi	Padome	Attiecīgās Padomes darba grupas ⁽¹⁾ informē/aktīvi iesaista HDG un otrādi	Ziņojums, kas iesniegts HDG, par Padomes darba grupu darbu saistībā ar narkotikām.
	3. Komisija un Padome nodrošina narkomānijas apkarošanas iekšējās un ārējās politikas saskaņu.	Pastāvīgi	Komisija Padome	Īstenota saskaņa starp narkomānijas apkarošanas iekšējo un ārējo politiku Līdz 2010. gadam: Komisijas paziņojums par narkomānijas apkarošanas iekšējās un ārējās politikas saskaņu	Komisijas paziņojums par narkomānijas apkarošanas iekšējās un ārējās politikas koordināciju
	4. Padome izskata narkomānijas problēmas situāciju reizi gadā, pamatojoties uz Komisijas gada progresa pārskatu, kā arī attiecīgajiem ENNUC, Eiropola un Eurojust gada ziņojumiem.	Pastāvīgi	Padome Komisija Dalībvalstis ENNUC Eiropols Eurojust	Padomes secinājumi	Prezidentvalsts secinājumi
	5. Prezidentvalsts regulāri rīko valstu narkomānijas apkarošanas pasākumu koordinātoru vai viņiem līdzvērtīgu amatpersonu sanāksmes, lai virzītu koordināciju konkrētos un steidzamos jautājumos, kam nepieciešama tūlītēja rīcība Koordinātorus lūdz piedalīties Padomes ikgadējā narkomānijas problēmas stāvokļa izvērtējumā (skatīt 4. darbību)	Divreiz gadā	Prezidentvalsts Dalībvalstis	Efektīvi ietekmē politikas koordināciju Padomes secinājumi	Prezidentvalsts ziņojums HDG

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgais	Rādītājs	Izvērtējuma rīki
5. Novērst narkotiku lietošanu un ar to saistītos riskus	10. Veicināt novatorismu un sistemātiski nodrošināt ar zinātniski pamatotām un izvērtētām vispārējām profilakses programmām un rīcību dažādā vidē (t. i. vēršoties pie jauniešiem jaunatnes centros un skolās un vēršoties pie pieaugušajiem darba vietās un cietumos), lai nepieļautu vai aizkavētu pirmo narkotiku lietošanas reizi. Profilaksei jāaptver arī vairāku narkotiku vienlaicīga lietošana (kombinēta nelegālo un legālo vielu, jo īpaši alkohola, lietošana), kā arī auto vadīšana narkotiku reibumā	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Labāka piekļuve tādām zinātniski pamatotām un izvērtētām programmām un vispārējām stratēģijām dalībvalstīs, kuru mērķis ir nepieļaut pirmo lietošanas reizi. Narkomānijas izplatība jauniešu vidū un uztvere par vienaudžu narkomāniju	<i>Reitox</i> valstu ziņojumi Eiropas Aptaujas projekta skolās par alkoholu un citām narkotikām (ESPAD) un HBSC aptaujas skolēnu vidū

6. Ar mērķtiecīgu profilaksi novērst narkotiku lietotāju, tostarp intravenozo narkotiku lietotāju, riskantu uzvedību	11. Turpināt izstrādāt agrīnās noteikšanas un intervences metodes un īstenot izvērtētu selektīvu profilaksi neaizsargātajām grupām, kurās pastāv augsta smagas narkomānijas izveidošanās riska pakāpe, tostarp attiecībā uz intravenozu narkotiku lietošanu	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Narkotiku lietošanas tendences Narkotiku lietošanas riska faktoru un aizsargfaktoru novērtējums Rezultātu ziņā izvērtētu, mērķtiecīgu profilakses programmu palielināta pieejamība dalībvalstīs	<i>PDU</i> galvenais epidemioloģiskais rādītājs <i>Reitox</i> valstu ziņojumi
	12. Turpināt izstrādāt un īstenot efektīvu, izvērtētu un paredzamu profilaksi īpašām augstas riska pakāpes grupām, kas lieto (vienlaikus dažādas) narkotikas, vajadzības gadījumā piedāvājot atvieglotu piekļuvi konsultācijām, problemātiskas uzvedības apvaldīšanas un ietekmēšanas pasākumiem	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Narkotiku lietošanas tendences Narkotiku lietošanas riska faktoru un aizsargfaktoru novērtējums Rezultātu ziņā izvērtētu, mērķtiecīgu profilakses programmu palielināta pieejamība dalībvalstīs	<i>PDU</i> galvenais epidemioloģiskais rādītājs <i>Reitox</i> valstu ziņojumi
7. Palielināt narkomānijas ārstēšanas un rehabilitācijas efektivitāti, uzlabojot pakalpojumu pieejamību, piekļuvi tiem un to kvalitāti	13. Uzlabot zinātniski pamatotu narkomānijas ārstēšanas iespēju efektivitāti un izplatību, izmantojot dažādas psiholoģiskas un sociālas, kā arī farmakoloģiskas pieejas, kas atbilst narkotiku lietotāju vajadzībām (tostarp attiecīgās ārstēšanas pielāgošana jaunām narkotikām vai jauniem lietošanas veidiem)	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Ārstēšanas pieprasījuma un ārstēšanas rezultātu saglabāšanas tendences Dažādotas un uz pierādījumiem balstītas ārstēšanas palielināta pieejamība dalībvalstīs	<i>TDI</i> galvenais epidemioloģiskais rādītājs <i>Reitox</i> valstu ziņojumi
	14. Īstenot esošās un izstrādāt novatoriskas rehabilitācijas un reintegrācijas programmas, kam ir mērāmi rezultāti	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Ja iespējams, labāka rehabilitācijas un reintegrācijas programmu pieejamība dalībvalstīs	Dati par sociālas reintegrācijas pieejamību <i>Reitox</i> valstu ziņojumi
	15. Attiecīgā gadījumā iespējamo mērķa grupu vajadzībām publiskot informāciju par pastāvošiem ārstniecības un rehabilitācijas pakalpojumiem un par dažādajām šo pakalpojumu piedāvātājām iespējām valsts, reģionālā un vietējā mērogā	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Informēšanas stratēģiju esamība dalībvalstīs Pieejamo pakalpojumu publiskais reģistrs (piem., interneta portāls)	<i>Reitox</i> valstu ziņojumi

	16. Attiecībā uz narkotikas lietojošiem likumpārkāpējiem palielināt efektīvu alternatīvu metožu, nevis cietuma, izmantošanu, īstenošanas pārraudzību un turpmāku izstrādi	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Labāka ATP pieejamība pārraudzīta ATP īstenošana (Komisija)	
8. Uzlabot narkotiku pieprasījuma samazināšanas pasākumu kvalitāti un efektivitāti, ņemot vērā narkotiku lietotāju īpašās vajadzības atbilstoši viņu dzimumam, kultūras tradīcijām, vecumam utt.	17. Izstrādāt, īstenot un apmainīties ar labas prakses pamatnostādņēm/kvalitātes standartiem attiecībā uz profilaksi, ārstēšanu, kaitējuma samazināšanu un rehabilitācijas intervencēm un pakalpojumiem 2009.–2012. g.	2009–2012	Dalībvalstis Komisija ENNUC	Attiecīgu pamatnostādņu un/vai kvalitātes standartu esamība Pamatnostādņu un/vai standartu īstenošanas līmenis	Komisijas progresa ziņojums <i>Reitox</i> valstu ziņojumi
	18. Dalībvalstis veic aptauju par profilakses, ārstēšanas, kaitējuma mazināšanas un rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību un efektivitāti, reaģējot uz īpašām vajadzībām, kā pamatā ir metožu sistēma, ko ar ENNUC atbalstu izstrādājusi Komisija un kas ir savietojama ar jau pastāvošajām metodēm	2012	Dalībvalstis Komisija ENNUC	Aptaujai izstrādāta metožu sistēma Dalībvalstu skaits, kas ir pabeigušas aptauju	Komisijas veikta dalībvalstu ziņojumu uzskaitē
	19. Rast ES vienprātību par profilakses, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un rehabilitācijas intervencu un pakalpojumu kvalitātes standartiem un kritērijiem, ņemot vērā konkrētu grupu vajadzības un valstu un starptautiskā mērogā veikto darbu	2012	Dalībvalstis Padome Komisija ENNUC	Rast vienprātību par profilakses, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un rehabilitācijas intervencu un pakalpojumu kvalitātes standartiem un kritērijiem	Komisijas priekšlikums par ES vienprātību Padomes secinājumi
	20. Attiecīgā gadījumā izstrādāt pakalpojumus minoritātēm, tostarp, piemēram, migrantiem	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Attiecīgo pakalpojumu pieejamība	<i>Reitox</i> valstu ziņojumi
9. Nodrošināt piekļuvi veselības aprūpei cietumos esošiem narkotiku lietotājiem, lai novērstu un samazinātu ar veselību saistītu kaitējumu, kas rodas narkotiku pārmērīgas lietošanas rezultātā	21. Izstrādāt un īstenot profilakses, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un rehabilitācijas pakalpojumus personām cietumos, kas būtu līdzvērtīgi pakalpojumiem, kas pieejami ārpus cietuma. Īpaši jāuzsver tālāka aprūpe pēc atbrīvošanas no cietuma	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Narkomānijas apkarošanas politika un intervences, kas īstenotas tieši tāpēc, lai nodrošinātu narkomānijas apkarošanas pakalpojumus cietumos, kā arī bijušo cietumnieku tālāku aprūpi Ar narkomāniju saistīto veselības problēmu samazināšanās cietumos	Komisijas progresa ziņojums <i>Reitox</i> valstu ziņojumi

	22. Dalībvalstis apstiprina un īsteno rādītājus par cietuma vidi, lai pārraudzītu narkotiku lietošanu, ar to saistītas veselības problēmas un narkomānijas apkarošanas pakalpojumu piedāvājumu, kā pamatā ir metožu sistēma, kuru ar ENNUC palīdzību ir izstrādājusi Komisija un kura ir savietojama ar pastāvošajām metodēm, un kurā ir ņemts vērā darbs, ko veicis ANO Narkotiku un noziegumu apkarošanas birojs (UNODC) (HIV/AIDS projekta joma un <i>treat.net</i>) un Pasaules veselības organizācija (WHO) (veselība cietumos).	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija ENNUC	Rādītājs, lai pārraudzītu narkotiku lietošanas, ar to saistīto veselības problēmu un narkomānijas novēršanas pakalpojumu nolūkus un īstenošanu Progresā ziņojums	Standartizēts pārraudzības protokols par narkotiku lietošanas situāciju cietumā un reakciju uz to
10. Nodrošināt piekļuvi kaitējuma samazināšanas pakalpojumiem, lai samazinātu HIV/AIDS, C hepatīta un citu ar narkotikām saistītu un ar asinīm pārnēsātu infekcijas slimību izplatīšanos un samazinātu ar narkomāniju saistītu nāves gadījumu skaitu ES	23. Nodrošināt piekļuvi kaitējuma samazināšanas pakalpojumiem un šo pakalpojumu piedāvāto iespēju dažādībai un uzlabot to apjomu, kas ir narkotiku pieprasījuma samazināšanas neatņemama sastāvdaļa, izmantojot intervences ar pierādītu efektivitāti, ja tādas ir pieejamas ⁽²⁾	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Komisija ziņo par progresu Ar narkomāniju saistītu infekcijas slimību samazināšanās Ar narkomāniju saistītu nāves gadījumu skaita samazināšanās Uzlabots kaitējuma samazināšanas pakalpojumu apjoms	Komisijas aptauja pēc KR 2003/488/EK DRID galvenais epidemioloģiskais rādītājs DRD galvenais epidemioloģiskais rādītājs

III. PIEDĀVĀJUMA SAMAZINĀŠANA

Galvenā prioritāte: tiesībsardzības efektivitātes narkomānijas jomā ES līmenī izmērāms uzlabojums. Eiropols, *Eurojust* un citas ES struktūras pilnā mērā pilda savas attiecīgās funkcijas, kam tās izveidotas, efektīvātes, ES saderības ar valstu iniciatīvām, ES iekšējās koordinācijas un apjomradītu ietaupījumu labā.

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs	Izvērtējuma rīki
11. Uzlabot efektīvas tiesībsardzības sadarbību ES, lai apkarotu narkotiku ražošanu un nelegālu tirdzniecību	24. Lai vērstos pret noziedzīgām organizācijām un radītajiem draudiem, izmanto uz izlūkdatiem balstītu pieeju (kas pamatojas uz Eiropas kriminālās informācijas modeļa (ECIM) metodēm), kurās prioritāte tiek dota noziedzīgiem tīkliem un tirgiem, kas rada visnopietnākos draudus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Eurojust Padome	Noziedzīgu organizāciju skaits, kas rada nopietnus draudus, pret kuriem dalībvalsts vērsās ar ECIM koncepciju Apzināto radīto draudu skaits un veids (piemēram, jaunas narkotikas, jauni tirdzniecības ceļi un metodes, jaunas ražošanas metodes)	ES Organizētās noziedzības draudu novērtējums (OCTA) (un pēc tam izstrādāti Padomes secinājumi, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret organizēto noziedzību)

25. Vairāk izmantos daudznozaru tiesībsardzības operācijas, kurās iesaistīts Eiropols un <i>Eurojust</i> , kā arī policijas, muitas un robežapsardzes dienesti, veidojot divpusējas un daudzpusējas sadarbības iniciatīvas, kopējas izmeklēšanas grupas (<i>JIT</i>) un kopīgas muitas operācijas (<i>JCO</i>). Dalībvalstis izskatīs, ar kādiem pasākumiem var procesu vienkāršot un paātrināt un mudināt ar narkomāniju saistītos gadījumos biežāk lietot šīs instrumentus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Eurojust	Ar narkotikām saistītu divpusēju un daudzpusēju sadarbības iniciatīvu, <i>JIT</i> un <i>JCO</i> skaits un rezultāti Iesaistīto dalībvalstu skaits	Komisijas progresa ziņojums Dalībvalstu ziņojumi Komisijai Novērtējuma ziņojums par gūtajiem rezultātiem
26. Uzlabot to izlūkdatu, ko Eiropola valsts nodaļas sniedz Eiropolam, un ar tiem saistīto projektu kvalitāti, tostarp analīzes darba datnes (<i>AWF</i>) Uzsvārs būtu jāliek uz nopietnu organizēto noziedzību un uz to dalībvalstu sadarbību, kuras visvairāk ir skārusi plašāku ES narkotiku tirgu ietekme	2012	Dalībvalstis Eiropols	Eiropola ziņojums, novērtējot saņemto datu kvantitāti un kvalitāti	Komisijas progresa ziņojums Eiropola novērtējuma ziņojums
27. Ar narkotikām saistītu <i>COSPOL</i> projektu īstenošana, īpaši ņemot vērā — attiecīgā līmeņa ekspertu ieguldījumu <i>COSPOL</i> sanāksmē — attiecīgās izlūkošanas un izmeklēšanas spēju pievienoto vērtību, un tādējādi atbilstoši izmantojot jau pastāvošās vai turpmāk plānotās analīzes darba datnes	2012	Dalībvalstis Eiropols	Dalībvalstu eksperti, kas piedalās vadības sanāksmēs, un dalībvalsts pārstāvju profesionālā pieredze <i>COSPOL</i> projektu vadītāju ziņojums, ar ko novērtē nosakāmu darbības rezultātu pieaugumu	Komisijas progresa ziņojums Dalībvalstu ziņojumi Komisijai
28. Eiropas Policijas koledža (<i>CEPOL</i>) ⁽³⁾ nodrošina attiecīgu padziļinātas mācības ⁽⁴⁾ augstākajiem policijas un muitas ierēdņiem, kā arī sadarbības koordinatoriem trešās valstīs ar valstu policijas mācību koledžu starpniecību	Pastāvīgi	<i>CEPOL</i> Dalībvalstis	Izstrādāta mācību programma tiesībsardzībai narkotiku jomā Attiecīga papildu apmācība iekļauta <i>CEPOL AWP</i> Mācību kursu skaits Apmācīto ierēdņu skaits	Publicētā mācību programma <i>CEPOL</i> gada ziņojums Komisijas progresa ziņojums

	29. Sistemātiskāk attiecīgos gadījumos izmantot dalībvalstu sadarbības koordinators un tiesnešus koordinators trešās valstīs informācijas un izlūkdatu apmaiņas nolūkā starp dalībvalstu tiesībsardzības aģentūrām un Eiropolu, ņemot vērā Padomes lēmumu 2003/170/TI (2003. gada 27. februāris) par kopīgu to sadarbības koordinatoru izmantošanu, ko dalībvalstu tiesību aizsardzības iestādes norīkojušas darbā ārzemēs 2006. gada 24. jūlija redakcijā, Padomes Lēmumu 2006/560/TI	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Eurojust	Dalībvalstu, Eiropola, Eurojust ziņojumi par plašāku sadarbību starptautiskās operatīvās tiesībsardzības jomā Starptautisku tiesībsardzības sadarbības gadījumu skaits	Komisijas progresa ziņojums Novērtējuma ziņojums par dalībvalstu, Eiropola un Eurojust ieguldījumiem.
	30. Saistībā tādu tiesību aktu izpildi, kas attiecas uz sintētiskām narkotikām un citām narkotikām, pieņemt un īstenot sistēmu visā ES tiesu medicīnas profilēšanai, <i>inter alia</i> pamatojoties uz pieredzi, kas gūta tādos projektos kā SYNERGY un CHAIN, uz Eiropola un Komisijas Kopīgā pētniecības centra struktūru un zināšanām, kā arī uz pastāvīgām dalībvalstu tiesībsardzības darbībām un pieredzi šajā jomā	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Eiropols	Sistēma vai sistēmas uz vietas	2012. gada Progresa ziņojums (ieskaitot vērtības novērtējumu)
12. Uzlabot efektīvu tiesu sistēmu sadarbību cīņā pret narkotiku tirdzniecību un tiesībsardzībā attiecībā uz narkotiku un prekursoru ražošanu, tirdzniecību un ar to saistīto nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu	31. Mudināt pilnībā izmantot spēkā esošos ES instrumentus saistībā ar lūgumiem, kas attiecas uz savstarpēju palīdzību krimināllietās, Eiropas apcietinājuma orderi un dalībvalstu juridiski piespriešot sodus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Eurojust	Ziņojums par paraugpraksi un ietiekumiem Lielāks pieprasījumu skaits par savstarpēju sadarbībā krimināllietās Lielāks Eiropas apcietināšanas orderu skaits Citi rādītāji, kurus izstrādās (sal. 61. darbību)	Komisijas novērtējums par Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā Komisijas progresa ziņojums (jauni rādītāji)
	32. Dalībvalstis apsver vajadzības gadījumā izveidot liecinieku aizsardzības programmas un izskatīt, kādu papildu vērtību sniedz sadarbība šajā jomā	2012	Dalībvalstis Komisija Eurojust	Pašlaik spēkā esoši valsts tiesību akti	Prezidentvalsts galīgais ziņojums

	33. Stiprināt ES dalībvalstu sadarbību, lai pilnībā piemērotu juridiskos instrumentus, kas saistīti ar atsavināšanas lēmumu savstarpēju atzīšanu	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Padome Eurojust Eiropols	Pieņemts Komisijas paziņojums Atsavināto līdzekļu novērtējumi	Komisijas progresa ziņojums Dalībvalstu ziņojumi Komisijai par atsavinātiem līdzekļiem
	34. Atbalstīt efektīvu līdzekļu atgūšanas biroju izveidi dalībvalstīs atbilstīgi Padomes Lēmumam 2007/845/TI un turpināt atbalstīt iesaistītās dalībvalstis ar Kamdenas līdzekļu atguves aģentūru tīkla (CARIN) tīkla starpniecību. Atbalstīt izmeklēšanu ar Eiropola un attiecīgi Eiropola AWF palīdzību	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis Eiropols Eurojust	Ar līdzekļu izsekošanu un identifikāciju saistīto atbalstīto izmeklēšanu skaita pieaugums Naudas un citu konfiscēto līdzekļu apmēra un vērtības pieaugums	Komisijas progresa ziņojums Komisijas īstenošanas ziņojums par Padomes Lēmumu 2007/845/TI
13. Operatīvā, rīkojumu un politikas līmenī ātri un efektīvi reaģēt uz draudiem, kas radušies (piem., jaunām narkotikām, jauniem tirdzniecības ceļiem)	35. Izveidot, ja vajadzīgs, reģionālās drošības struktūras (piem., MAOC-N, Baltijas jūras darba grupa), lai apkarotu jaunus draudus ar saskaņotas operatīvas rīcības palīdzību. Šādai rīcībai jābūt saderīgai ar spēkā esošo juridisko un operatīvo kārtību ES līmenī, un tās pamatā jābūt konkrētu draudu novērtējumiem (skatīt arī 48. darbību). Būtu jāizveido jaunas platformas tā, lai tās nepārkļautos ar pastāvošajām struktūrām un būtu savietojamas ar tām	Pastāvīgi	Dalībvalstis Padome Eiropols Komisija	Relatīvi īsā laikā ir veikti atbildes reakcijas pasākumi, lai jau iepriekš pievērstos riskantām situācijām un mazinātu draudus Izjauktu krimināldarbību skaita pieaugums (konfiskācijas, nelegālās tirdzniecības darbības maiņa) Reģionālu drošības struktūru ziņojumi	Attiecīgo dalībvalstu ziņojumi Padomei Drošības platformu novērtējuma ziņojums
	36. ES pievēršas saskaņotiem un kopīgiem centieniem to dalībvalstu un reģionu starpā, kas visvairāk cieš no konkrētu narkotiku ražošanas/tirdzniecības, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar Eiropolu	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Eurojust Padome	Dalībvalstu veikto darbību operatīvie un stratēģiskie rezultāti	Komisijas progresa ziņojums Dalībvalstu ziņojumi Komisijai
14. Samazināt sintētisko narkotiku izgatavošanu un piedāvājumu	37. Dalībvalstis aktīvi saglabā tiesībaizsardzības sadarbību/kopīgas operācijas šajā jomā un dalās izlūkdatos un labākajā praksē. Optimāli jāizmanto Eiropola analīzes darba datne SYNERGY, tās komponenti ⁽²⁾ un ar to saistītās iniciatīvas EJUP un COSPOL	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Eurojust	Kopīgo sāko/beigto projektu skaits Ziņojumi EILCS par likvidētām ražošanas iekārtām Izstrādāto SYNERGY ziņojumu skaits	Komisijas progresa ziņojums

15. Mazināt tādu medikamentu prekursoru izklīdināšanu un tirdzniecību ES un caur ES, kurus izmanto narkotiku ražošanai	38. ES starptautiskā mērogā un attiecīgos starptautiskos forumos, izmantojot attiecīgo Padomes komiteju efektīvu koordinācijas darbu, izstrādā skaidru un vienotu nostāju šajā jautājumā, ko pamato pastāvošie tiesību aktu un sadarbības prakse ar privāto sektoru	Pastāvīgi	Komisija Padome Dalībvalstis	Kopīgas ES nostājas starptautiskajos forumos	Komisijas progresa ziņojums Komisijas ziņojums par visām prakses metodēm
	39. Muitas un robežkontroles dienesti stratēģiskā līmenī iekļauj prekursoru kontroles, uzlabojot robežkontroles pārvaldības efektivitāti, šim nolūkam īstenojot Kopienas riska pārvaldību, un ciešāk saskaņo darbības ar citām tiesībsardzības iestādēm, kas iesaistītas cīņā pret narkotiku ražošanu un tirdzniecību	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Prekursoru kontroles, konstatēšanas, konfiscēšanas un profilēšanas situācijas uzlabošanās salīdzinājumā ar 2008. gadu Profilu izstrāde, lai noteiktu ķīmiskus prekursorus	Komisijas progresa ziņojums Dalībvalstu ziņojumi Komisijai
	40. ES pilnā mērā atbalsta starptautisko operatīvo sadarbību — piemēram, INCB vadītos projektus PRISM un COHESION, — kuras mērķis ir nepieļaut narkotiku prekursoru novirzīšanu EJUP sadarbības sistēmai un Eiropola AWF sadarbības sistēmai ir jāatbalsta ES izmeklēšanas iestāžu operatīva sadarbība. Šī sadarbības sistēma ir jāpadara vēl intensīvāka un jāizmanto biežāk	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Apturēto un/vai konfiscēto kravu skaita pieaugums	Komisijas progresa ziņojums
	41. Tiesībsardzības un izlūkdatu ziņā ES un dalībvalstis pilnībā atbalsta Eiropola projektus, kas saistīti ar narkotikām, un EJUP, lai apkarotu noziedzīgus tīklus, kas iesaistīti prekursoru tirdzniecībā	Pastāvīgi	Dalībvalstis EJUP Eiropols	Palielinās to dalībvalstu un EJUP ziņojumu skaits, kas adresēti Eiropola projektiem par prekursoru tirdzniecību	Dalībvalstu un EJUP progresa ziņojums
	42. Novērtēt ES narkotiku prekursoru kontroles tiesību aktus un to īstenošanu	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Novērtējuma apstiprināšana	Publicētais ziņojums

	43. ES, ja iespējams konsultējoties ar Eiropu, izstrādā un izmanto sadarbības pasākumus ar galvenajām identificētajām sintētisko narkotiku prekursoru izcelsmes valstīm	Pastāvīgi	Komisija	Panāktas vienošanās No attiecīgajām valstīm samazinās narkotiku prekursoru nelegālie sūtījumi	Komisijas progresa ziņojums Dalībvalstu ziņojumi Komisijai
	44. Komisija, OLAF, Eiropols, EJUP un COSPOL uzlabo starpnozaru sadarbību, lai izveidotu kopīgas iniciatīvas	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis/ EJUP Eiropols	Starpnozaru sanāksmju/izstrādāto kopīgi iniciatīvu skaits	Komisijas progresa ziņojums

IV. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Galvenā prioritāte: uzlabot ES sadarbības efektivitāti ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām narkotiku jomā, ciešāk koordinējot politiku ES iekšienē. Veicināt Eiropas līdzsvarotās pieejas narkotiku problēmai konsekventu izplatīšanu visā pasaulē

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs	Izvērtējuma rīki
16. Attiecībās ar trešām valstīm un reģioniem, kur iespējams un ar plašāku drošības programmu, sistemātiski iekļaut ES bažas narkomānijas apkarošanas politikas jomā. Tas darāms balstoties uz visu dalībnieku stratēģisko plānojumu un savstarpēju koordināciju	45. Nodrošināt, ka ES attiecībās ar trešām valstīm atainojas ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas un rīcības plānu mērķi	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Narkomānijas apkarošanas politikas prioritātes ir arvien vairāk atspoguļotas attiecībās ar trešām valstīm	Nolīgumi, stratēģiskie dokumenti, darbības plāni, utt. Komisijas progresa ziņojums
	46. Uzlabot tādu pašreizējo mehānismu efektivitāti narkotiku jomā kā sadarbības un saskaņošanas mehānisms starp ES un Latīņameriku un Karību jūras reģionu, ES un Andu Īpašais dialogs un "Narkotiku trijotnes sanāksmes" ar trešām valstīm un reģioniem, nosakot konkrētas sadarbības jomas un nosakot rezultātu rādītājus	Pastāvīgi	Padome Komisija	Izveidotas un īstenotas sadarbības iniciatīvas	Komisijas progresa ziņojums

47. Atbilstoši ES politiskajiem lēmumiem un stratēģijām un ar dalībvalstu un EK palīdzības programmu atbalstu risināt ar narkotikām saistītus jautājumus ražotājvalstīs un tajās valstīs, kas atrodas blakus (jauniem) nelegālās tirdzniecības ceļiem, piemēram, Rietumāfrikā izmantojot projektus, kuru mērķis ir samazināt narkotiku pieprasījumu un piedāvājumu, tostarp alternatīvas attīstības pasākumus, un novērst ķīmisko prekursoru novirzīšanu. Palīdzība, ja vajadzīgs, ir saskaņota ar ES un trešo valstu un reģionu savstarpējiem narkomānijas apkarošanas rīcības plāniem (skatīt 51. un 60. darbību)	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Narkomānijas apkarošanas prioritātes atspoguļotas finansētajos projektos Finansētajos projektos atspoguļojas līdzsvars starp pieprasījuma un piedāvājuma samazināšanu Izveidotas sinerģijas starp dalībvalstu un EK finansētajām programmām	Komisijas progresa ziņojums
48. Pastiprināt reģionālo un starpreģionālo sadarbību, lai samazinātu narkotiku pieprasījumu un piedāvājumu trešās valstīs ar tādu dalībvalstu un EK finanšu programmu atbalsta palīdzību kā, piemēram, attīstības sadarbības instruments un Eiropas Attīstības Fonds, stabilitātes instruments un Eiropas kaimiņattiecību politikas instruments	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Izveidotas un īstenotas jaunas starpreģionālās sadarbības iniciatīvas Izveidotas sinerģijas starp dalībvalstu un EK finansētajām programmām Finansēto projektu skaita un kopējā budžeta pieaugums	Komisijas progresa ziņojums
49. Sadarbības interesēs izveidot uzraudzības mehānismu par ES palīdzību, kas sniegta trešām valstīm saistībā ar narkotiku apkarošanu	Ik gadu	Padome Dalībvalstis Komisija	Mehānisms izveidots Šī mehānisma gada ziņojumi Pārskats par EK un dalībvalstu projektiem trešās valstīs, kas saistīti ar narkotiku apkarošanu	Komisijas progresa ziņojums
50. Veikt aptauju par EK projektu, kas saistīti ar narkotiku apkarošanu trešās valstīs, darbības jomu un rezultātiem	2010	Komisija	Veikta aptauja	Publicēts Komisijas aptaujas ziņojums
51. Atjaunināt un īstenot ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plānus Vidusāzijas republikām ⁽⁶⁾ ; Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm ⁽⁷⁾ un Rietumbalkānu valstīm un kandidātvalstīm ⁽⁸⁾ .	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Prioritātes ir noteiktas Rīcības plānu īstenošanas pakāpe	Komisijas progresa ziņojums

	52. Izmantot Dublīnas grupas konsultāciju mehānismu un saglabāt aktīvu dialogu ar trešām valstīm, lai īstenotu Dublīnas sašaurinātās grupas ieteikumus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Dublīnas grupa	Īstenoto Dublīnas grupas ieteikumu skaits	Dublīnas grupas ziņojumi
17. Sadarbībā ar trešām valstīm veicināt un īstenot ES pieeju alternatīvai attīstībai, (kā tā definēta dok. 9597/06 CORDROGUE 44 un UNODC/CND/2008/WG.3/CRP.4), ņemot vērā cilvēktiesības, cilvēku drošību un īpašus pamatnosacījumus	53. Pastiprināt finansiālu palīdzību alternatīvas attīstības projektu un programmu īstenošanai, nodrošinot, ka darbības ir skaidri sakārtotas un ka attīstības atbalsts nav nosacījums, lai samazinātu nelegālu narkotisko augu kultūru audzēšanu un finansētu ierosmes nelegālu narkotisko augu kultūru audzēšanas novēršanai	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Projektu un programmu skaits, kas finansēti saskaņā ar ES pieeju alternatīvai attīstībai (9598/06 CORDROGUE 44 un UNODC/CND/2008/WG.3/CRP.4) Ziņojumi par samazinājumu attiecībā uz nelegālu narkotisko augu kultūru audzēšanu un par galveno iesaistīto pušu sociālās un ekonomiskās attīstības palielinājumu trešās valstīs, kuram sniegts ES finansējuma atbalsts (*)	(projekts/programmas) Noli-gumi Iekšējā projektu un programmu novērošanas un izvērtēšanas sistēma un ziņojumi Trešo valstu statistika Dalībvalstu ziņojumi Komi-sijai
	54. Alternatīvo attīstību ietvert dalībvalstu plašākā attīstības programmā un mudināt trešās valstīs integrēt alternatīvo attīstību savā valsts politikā	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Valstu politika, stratēģija un rīcības plāni, kas pievēršas narkomānijas apkarošanas jautājumiem	Nabadzības samazināšanas stratēģijas (PRSP), Valstu atbalsta stratēģijas (CAS), Valstu attīstības stratēģijas, (Valsts) Rīcības plāni Dalībvalstu ziņojumi Komi-sijai
	55. Dot ieguldījumu iniciatīvās, kas saistītas ar narkotikām un kā mērķis ir mazināt nabadzību, konfliktus un neaizsargātību, atbalstot tiesiskus, realizējamus un ilgtspējīgus iztikas līdzekļus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Atbalstīto iniciatīvu skaits Atbalstīto iniciatīvu ietekme uz ilgtspējību un tiesiskām iztikas līdzekļu sistēmām: — ir uzlabojusies nabadzīgo iedzīvotāju pārtikas nodrošinātība un ienākumu avoti, — ir uzlabojusies nabadzīgo iedzīvotāju piekļuve sociālai un ražošanas infrastruktūrai Izvērtēto projektu skaits, kas pierādījuši pozitīvu ietekmi	Iniciatīvas Dalībvalstu ziņojumi Komi-sijai Iekšējā projektu un programmu novērošanas un izvērtēšanas sistēma un ziņojumi Atsauces pētījumi, ko īsteno PVO, PPP, FAO

18. Stiprināt ES koordināciju daudzpusējā kontekstā un veicināt integrētu un līdzsvarotu pieeju	56. Nodrošināt labāku koordināciju un nepārtrauktību starp HDG un dalībvalstu delegācijām ANO Narkotisko vielu komisijā (CND), tostarp, pēc prezidentvalsts iniciatīvas pienācīgi sadalot pienākumus starp dalībvalstīm	2009	Padome Prezidentūra Dalībvalstis	Pastiprināta sadarbība starp delegācijām Vīnē un HDG	Komisijas progresa ziņojums
	57. Sagatavot, saskaņot un pieņemt ES kopējās nostājas un kopīgās rezolūcijas CND	Pastāvīgi	Prezidentūra Dalībvalstis Komisija Padome	Kopīgu ES rezolūciju skaits ES kopējās nostājas, ko atbalsta citi reģioni	Komisijas progresa ziņojums Konverģences parametrs (9099/05 CORDROGUE 27)
	58. Iesniegt ES nostāju 52. Narkotisko vielu komisijas augsta līmeņa posmā par UNGASS'98 novērtējumu un pasākumiem pēc UNGASS'98 ⁽¹⁰⁾ , atspoguļojot ES narkomānijas apkarošanas politikas pamatprincipus	2009	Padome Dalībvalstis Komisija	ES nostāju iekļaušana ANO politiskajā deklarācijā	Komisijas progresa ziņojums
	59. Saskaņot darbības ar citiem starptautiskiem forumiem un programmām, īpaši ar UNODC, Pompidū grupu, WHO, UNAIDS, WCO un Interpolu	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Regulāra savstarpēja informācija par darbībām attiecīgajos forumos, īpaši HDG sanāksmēs Nostiprināta saskaņotība	Komisijas progresa ziņojums
19. Sniegt atbalstu kandidātvalstīm un stabilizācijas un asociācijas procesa valstīm.	60. Sniegt vajadzīgo tehnisko un citu palīdzību šīm valstīm, lai iepazīstinātu tās ar ES <i>acquis</i> narkotiku jomā, kā arī palīdzētu tām īstenot vajadzīgos pasākumus, tostarp tos, kas pieņemti narkomānijas apkarošanas rīcības plānā ar Rietumbalkāniem ⁽¹¹⁾	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Padome ENNUC Eiropols	Valstis arvien vairāk ievēro ES <i>acquis</i> Pabeigto projektu skaits un kvalitāte Dialoga un/vai sadarbības ar attiecīgajām ES aģentūrām veicināšana Rīcības plānu īstenošanas pakāpe	Komisijas progresa ziņojums Valstu ziņojumi

20. Uzlabot sadarbību ar Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm	61. Uzlabot divpusēju vai reģionālu dialogu narkotiku jomā ar Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm, jo īpaši ar pastāvošo apakškomiteju palīdzību	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Dialoga faktiskais rezultāts	Komisijas progresa ziņojums
	62. Komisija rosina šīs valstis izmantot Eiropas kaimiņattiecību politikas instrumentu, lai īstenotu EKP rīcības plānu sadaļas attiecībā uz narkomānijas apkarošanu	Pastāvīgi	Komisija	Ar narkotiku apkarošanu saistīto projektu skaits, kas īstenoti EKP instrumenta ietvaros	Komisijas progresa ziņojums

V. INFORMĀCIJA, PĒTNIECĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Galvenā prioritāte: izpratnes uzlabošana par visiem narkotiku lietošanas aspektiem, lai paplašinātu zināšanu bāzi valsts politikai un palielinātu iedzīvotāju informētību par narkotiku lietošanas ietekmi uz sabiedrību un veselību, un lai veiktu pētniecību

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs	Izvērtējuma rīki
21. Paplašināt zināšanu bāzi narkomānijas jomā, veicinot pētniecību	63. Padome un Komisija: — nosaka turpmākās ES pētniecības prioritātes nelegālo narkotiku jomā un mehānismus, kas vajadzīgi, lai radītu jaunas zināšanas; — izstrādā jaunas pieejas un tehnoloģijas; — stiprina pētniecības sadarbību, izstrādājot un koncentrējot tās stratēģisko virzību un veicot pasākumus, lai uzlabotu sadarbību ES.	2009	Dalībvalstis Komisija ENNUC Padome	Pētniecības prioritātes ir noteiktas Mehānismi noteikti un ieviesti	Komisijas priekšlikums par pētniecību ES Padomes secinājumi
22. Nodrošināt precīzas un politikai nozīmīgas informācijas apmaiņu nelegālo narkotiku jomā	64. Dalībvalstis nodrošina <i>Reitox</i> ⁽¹²⁾ valstu koordinācijas centrus (NFP) ar vajadzīgajiem resursiem, lai pildītu pienākumus un atbilstu ENNUC dalības kvalitātes kritērijiem. Valstu koordinācijas centri sniedz ieguldījumu ENNUC, pamatojoties uz ikgadēju vienošanos un ar atbilstīgu ENNUC atbalstu.	Pastāvīgi	Dalībvalstis ENNUC	Apmaiņa ar datiem, kas nepieciešami uzraudzības un novērtēšanas mērķiem <i>Reitox</i> finansējuma apjoms un citi resursi atbilst prasībām Valstu koordinācijas centri sniedz ieguldījumu, pamatojoties uz pieņemtajiem standartiem	ENNUC gada ziņojums par valstu koordinācijas centru jaudu <i>Reitox</i> valstu ziņojumi

23. Sīkāk izstrādāt instrumentus, lai uzraudzītu situāciju narkotiku jomā un rīcības efektivitāti, reaģējot uz to	65. Vēl vairāk uzlabot un pilnībā īstenot piecus ENNUC galvenos epidemioloģiskos rādītājus un izstrādāt jaunus rādītājus un pasākumus narkotiku pieprasījuma samazināšanas jomā	2012	Dalībvalstis ENNUC Komisija	Palielināt dalībvalstu atbilstību īstenošanas kritērijiem attiecībā uz galvenajiem rādītājiem Ārstēšanās pieprasījuma un smagas narkomānijas rādītāju ⁽¹³⁾ uzlabojums Rādītāji/pasākumi attiecībā uz rehabilitāciju un reintegrāciju Narkotiku pieprasījuma samazināšanas procedūras Dalībvalstu skaits, kas pilnībā īstenojušas ārstēšanās pieprasījuma rādītāju	ENNUC izpildes ziņojums Komisijas dienestu dokumenti par datiem kas saistīti ar narkotikām
	66. Veikt zinātnisku pētījumu, lai novērtētu interta izmantošanu, kā līdzekli saistībā ar nelegālu narkotiku tirdzniecību un ar kuriem valsts, Eiropas un/vai starptautiskiem varētu efektīvi cīnīties	2010	Dalībvalstis Komisija	Zinātniskā pētīja rezultāti	Komisijas ziņojums par pētījumu
	67. Izstrādāt galvenos rādītājus politiski nozīmīgu datu vākšanai par noziegumiem, kas saistīti ar narkotikām, nelegālu audzēšanu, narkotiku tirgiem un darbības piegādes samazināšanu, un izstrādāt stratēģiju to iegūšanai	Pastāvīgi	Komisija ENNUC Eiropols Dalībvalstis	Noteiktie galvenie rādītāji Īstenošanas stratēģija ir izstrādāta	Komisijas dienestu dokumenti par datiem kas saistīti ar narkotikām
	68. Izstrādāt analīzes instrumentus, lai labāk novērtētu narkomānijas apkarošanas politikas efektivitāti un ietekmi (piem. parauga novērtēšanas rīkus, politikas efektivitātes rādītājus, valsts izdevumu analīzi, utt.)	2010	Komisija ENNUC Dalībvalstis	Analītiskie instrumenti ir izstrādāti Precīzāka narkotiku situācijas analīze	Komisijas pētījumi ENNUC
	69. Ja nepieciešams, novērtēt, kā darbojas Padomes Lēmums 2005/387/TI par informācijas apmaiņu, riska novērtējumu un kontroli attiecībā uz jaunām psihoaktīvām vielām	2010	Komisija Padome ENNUC Eiropols EMA tirgus	Izdarītais novērtējums Ierosinātie iespējamie grozījumi	Novērtējuma ziņojums

24. Nodrošināt pastāvīgu narkomānijas apkarošanas politikas novērtēšanu	70. Dalībvalstis regulāri un pastāvīgi izvērtē un precizē valsts narkomānijas apkarošanas politiku	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Valstu skaits, kas izvērtējušas narkomānijas apkarošanas politiku	Publicētie dalībvalstu ziņojumi
	71. Iesniegt gada progresa pārskatu Padomei un Eiropas Parlamentam par rīcības plāna īstenošanu un vajadzības gadījumā iesniegt pielāgotus/uzlabotus rādītājus un ziņošanas mehānismus uzraudzības un novērtēšanas mērķiem	Ik gadu	Komisija ENNUC Eiropols Dalībvalstis Padome	Gada progresa pārskats Attiecīgo rādītāju pieejamība	Komisijas progresa ziņojums
	72. Veikt ārēju, neatkarīgu novērtējumu par ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas 2005.–2012. gadam un ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna 2009.–2012. gadam īstenošanu, kam seko pārdomu periods pirms turpmākiem pasākumiem	2012	Komisija Padome Dalībvalstis	Atsevišķu darbību panākumu novērtējums Ietekme uz vispārējo narkotiku situāciju ir zināma	Publicētais ārējā izvērtējuma ziņojums

- (¹) Minētās Padomes darba grupas ir policijas un muitas sadarbības darba grupas, daudzdisciplīnu darba grupa organizētās noziedzības jautājumos, darba grupa veselības jautājumos, darba grupas ārlietu jautājumos un darba grupa ekonomikas jautājumos.
- (²) Šā pasākuma pamatā ir Padomes ieteikums (2003/488/EK) par narkotiku atkarības radītā veselības kaitējuma novēršanu un samazināšanu.
- (³) Eiropas Policijas koledža; Padomes Lēmums 2005/681/TI.
- (⁴) Tostarp par nelegālu narkotiku laboratoriju likvidāciju.
- (⁵) Projektā SYNERGY analīzes darba datne, Eiropola nelegālo laboratoriju salīdzinājuma sistēma (*Europol Illicit Laboratory Comparison System — EILCS*) un ekstazī logotipa sistēma (*Ecstasy Logo System*), pēdējā minētā ir iekļauta vispārējā Eiropola sintētisko narkotiku atsavināšanās sistēmā (*Europol Synthetic Drugs Seizure System — ESDSS*).
- (⁶) 12353/02 CORDROGUE 78 CORDROGUE 78 CODRO 1 NIS 107.
- (⁷) 7163/1/99 REV 1 CORDROGUE CODRO 2; *Port of Spain* deklarācija — 10451/07 CODROGUE 34 COLAT 9 AMLAT 54.
- (⁸) 5062/2/03 REV 2 CORDROGUE 3 COWEB 76 + COR 1.
- (⁹) 13501/1/08 REV 1 CODROGUE 71 UD 172, III pielikums.
- (¹⁰) ANO Ģenerālās Asamblejas Divdesmitās īpašās sanāksmes politiskā deklarācija (rezolūcija S-20/2, pielikums).
- (¹¹) 5062/2/03 REV 2 CORDROGUE 3 COWEB 76 + COR 1
- (¹²) *Réseau Européen d'Information sur les Drogues et les Toxicomanies* — Eiropas Informācijas tīkls par narkotikām un narkomāniju.
- (¹³) ENNUC rādītājam jāskaidro ar starptautiskajiem standartiem attiecībā uz sabiedrības veselību (lietošanas biežums un ietekme uz veselību), tostarp ar starptautiskajām klasifikācijām (DSM-V/ICD-10).